

Concessie van openbare dienst of domeinconcessie

Auteur(s): Stefaan Van
Crombrugge

Editie: 1489 p. 10

Publicatiedatum: 21 september 2016

Rechtbank/Hof: Gent

Datum van uitspraak: 03 mei 2016

Wetboek: W.I.B. 92

Artikel: 17

Concessie van openbare dienst of domeinconcessie

De wet merkt als inkomsten uit roerende goederen aan, inkomsten van verhuring, verpachting, gebruik en concessie van roerende goederen (art. 17, § 1, 3° WIB 1992). In beginsel is de schuldenaar van de inkomsten daarop roerende voorheffing (RV) verschuldigd (art. 261, al. 1, 1° WIB 1992). In sommige gevallen is de roerende voorheffing evenwel verschuldigd door de verkrijger van de inkomsten (art. 262 WIB 1992). Inkomsten uit de concessie van een openbare dienst worden algemeen beschouwd als roerende inkomsten in de zin van artikel 17, § 1, 3° WIB 1992 en dus onderworpen aan RV. Inkomsten uit een domeinconcessie daarentegen, worden algemeen beschouwd als onroerende inkomsten en dus niet onderworpen aan RV.

Maar wat is het verschil tussen een concessie van een openbare dienst en een domeinconcessie ? Het hof van beroep te Gent ontleent aan de bestaande rechtsleer en rechtspraak de volgende definities.

* Een concessie van een openbare dienst is een administratief contract waarbij de overheid een particulier (natuurlijk persoon of rechtspersoon) of een publiekrechtelijk orgaan er tijdelijk mee belast, op haar gezag en mits naleving van de door haar bepaalde voorwaarden, een openbare dienst op eigen kosten en risico te exploiteren, tegen een vergoeding die normaliter op de gebruikers wordt verhaald. Belangrijk element is dat er een openbare dienstverlening ten aanzien van de burgers zou zijn door de concessiehouder.

* Een domeinconcessie heeft enkel betrekking op de toelating om privaat gebruik te maken van openbare domeingoederen, los van elke exploitatie van een openbare dienst. Het gaat om een concessie waarbij de overheid door middel van een overeenkomst aan een persoon het recht verleent om een gedeelte van het openbaar domein tijdelijk en op een wijze die het recht van anderen uitsluit, in gebruik te nemen, en die om redenen van algemeen belang eenzijdig kan worden herroepen. Of nog : de domeinconcessie wordt vaak omschreven als de overeenkomst waarbij het bestuur tijdelijk en mits betaling van een vergoeding aan een persoon de toelating geeft om exclusief en voor een welbepaald doel het openbaar domein te bezetten.

Exploitatie jachthaven is openbare dienst

In casu gaat de betwisting over een concessie die het Vlaamse Gewest heeft verleend aan een VZW om een volledige jachthaven te exploiteren. Het hof te Gent is van oordeel dat het hier gaat om een concessie van een openbare dienst, naar de burgers toe, die de exploitant trouwens noopt tot contact met de burgers die van de dienst gebruik willen maken. De feiten die het hof daartoe in aanmerking neemt, zijn de volgende.

- * De concessiehouder maakt gebruik van al de bestaande en aan de concessiegever toebehorende installaties voor de exploitatie van de jachthaven (steigers, catways, loopbruggen, enzovoort).
- * Aan de concessiehouder zijn specifieke taken opgelegd, die kenmerkend zijn voor de uitoefening van een openbare dienst, zoals de verplichting een havenmeester aan te stellen, de controle van vaartuigen en passagiers van niet-Schengenlanden, de verplichting in stormwacht, veiligheid van installaties en gebruikers te voorzien, toepassing van de regelgeving inzake grensverkeer gekend als het Schengenakkoord, toepassing van de regelgeving inzake toegang tot het grondgebied, verblijf, vestiging en verwijdering van vreemdelingen, enzovoort.
- * Er worden ook voorwaarden opgelegd over het toekennen van individuele ligplaatsen (verzekering).
- * Een bevoegde ambtenaar kan processen-verbaal opstellen over de naleving door de concessiehouder van zijn verplichtingen en oefent dus van overheidswege toezicht uit. Er is voorzien in strafbaarheid van de concessiehouder met boete in geval van niet-naleving van de verplichtingen.
- * De bevoegde ambtenaren hebben met het oog op hun controle toegang tot de jachthaven en de constructies.
- * Onderconcessies moeten worden goedgekeurd.
- * Aan de bestaande installaties mogen geen wijzigingen worden aangebracht zonder voorafgaande bespreking en toestemming.
- * Alle installaties moeten goed worden onderhouden.
- * De concessiehouder moet een verantwoordelijke aanstellen, die ten allen tijde aanspreekbaar en bereikbaar is.
- * Bij gebreke van voldoende onderhoud kan de concessiegever ambtshalve alle nodige voorzorgs- en herstellingsmaatregelen nemen op kosten van de concessiehouder.

Het feit dat voor de exploitatie van de jachthaven, zijnde de uitbating van een openbare dienst, de nodige onroerende goederen ter beschikking worden gesteld, maakt van de concessie nog geen domeinconcessie. Het ter beschikking stellen van het openbaar domein moet ten deze gezien worden als een noodzakelijk onderdeel voor de exploitatie van de openbare dienst, en niet als het werkelijke voorwerp van de concessie.

Het recht op de exploitatie van een jachthaven is een onlichamelijk roerend goed. De concessie van dit recht op exploitatie is een concessie van een onlichamelijk roerend goed in de zin van artikel 17, § 1, 3° WIB 1992, en de concessievergoedingen zijn dan ook belastbaar op grond van deze bepaling (Gent 3 mei 2016, nog niet gepubliceerd).